

Samenvatting Regionale richtlijn Zorg voor Naasten Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden

Deze regionale richtlijn is consensus based en ontwikkeld door de Regionale Werkgroep Zorg voor Naasten en geaccordeerd door het Bestuurlijk Platform van het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden in juni 2015.

De volledige richtlijn staat op www.netwerkpalliatievezorg.nl/haaglanden

Doel van deze richtlijn is om naasten gedurende het hele palliatieve proces van patiënten / cliënten/ bewoners gericht aandacht te geven en ondersteuning te bieden.

Goede Palliatieve Zorg betekent ook gerichte aandacht en begeleiding voor de naaste(n).

Neem als zorgverlener zelf initiatief voor contact met naaste(n) en blijf dit gedurende hele proces doen.

Fase 1 Zorg voor naasten in de Palliatieve fase

1. Bespreek of bevestig dat de palliatieve fase is aangebroken
2. Geef de naaste(n) ruimte voor het stellen van vragen en het uiten van emotie.
3. Sluit aan op behoefte van informatie; geef indien gewenst folders, boeken, websites.
4. Check regelmatig de belasting van de naaste(n) en bespreek dit.
Maak gebruik van gevalideerde meetinstrumenten (zie richtlijn).
5. Kijk bij (dreigende) overbelasting samen met naaste(n) naar passende hulpbronnen. Denk hierbij ook aan bijv. VPTZ, inloophuis, organisaties voor mantelzorg ondersteuning en geestelijke begeleiding.
6. Bespreek, indien mogelijk, over wensen en ideeën m.b.t. plaats van overlijden, (on)gewenste levensverlengende handelingen en evt. andere specifieke wensen.

Fase 2 Zorg voor naasten rondom het overlijden

1. Bespreek of bevestig dat de stervensfase is aangebroken en wat dit betekent voor de zorg (gericht op comfort stervende, start Zorgpad stervensfase).
2. Geef naaste(n) ruimte voor het stellen van vragen en het uiten van evt. angst en verdriet.
3. Maak gerichte afspraken over praktische zaken als bijv. bereikbaarheid, regelingen voor bezoek en wensen m.b.t. waken of inzet nachtzorg.
4. Blijf alert op overbelasting en evt. gewenste en mogelijke ondersteuning van de naaste(n).
5. Bespreek met naaste(n) wat hun wensen zijn rondom het overlijden (bijv. religieuze of culturele rituelen) en algemene praktische zaken (vaststellen overlijden door arts, afleggen, begrafenisondernemer e.d.) en maak hier afspraken over.
6. Geef informatie over algemene praktisch zaken zoals bijvoorbeeld over het vaststellen van overlijden door arts, het afleggen, een begrafenisondernemer en opbaren.
7. Geef naaste(n) de ruimte om op hun eigen wijze afscheid te nemen van de overledene.

Fase 3 Zorg voor nabestaanden

1. Verleen een telefonisch nazorg gesprek of een huisbezoek 2-6 weken na het overlijden.
. informeer hoe het gaat met nabestaande en of er nog vragen zijn.

- . Geef, indien gewenst, informatie over het rouwproces en verwijs eventueel door naar specifieke organisaties of lotgenotencontact.
 - . Geef, indien gewenst, informatie voor mogelijkheden voor praktische ondersteuning, zoals bijvoorbeeld bankzaken en erfenis.
2. Maak, Indien gewenst door de nabestaande en mogelijk voor zorgverlener een vervolgspraak.

Specifieke doelgroepen

In de herziene richtlijn 2015 is informatie opgenomen over de zorg voor naasten van mensen uit specifieke doelgroepen. Het gaat om handvatten voor zorgverleners voor communicatie en besluitvorming in de palliatieve fase voor:

- Zorg voor naasten van patiënten met dementie.
- Zorg voor naasten van patiënten met een niet-westerse achtergrond
- Zorg voor naasten van mensen met een verstandelijke beperking

Meer informatie

Helpdesk Palliatieve Zorg Haaglanden telefoon: **088 123450** op werkdagen van 8.00 – 17.00 uur
Informatiepunt voor zorgverleners.

Informatiepunt Palliatieve Zorg Haaglanden telefoon **06-44458936** op werkdagen van 9.00 – 17.00
U kunt uw vraag ook per mail stellen: info@terminalezorg.nl
Informatiepunt voor patiënten en naasten.

Deze Regionale richtlijn Zorg voor Naasten, is een uitgave van Stichting Transmurale Zorg Den Haag e.o. /
Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden
www.netwerkpalliatievezorg.nl/haaglanden

Juni 2015

Volgende herziening in 2017